

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนเรื่อง “โรคใบจุดสีม่วงหอม - กระจี๋ม (Purple Blotch Disease)”

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562

เตือนเกษตรกรที่ปลูกหอมแดง หอมแบ่ง หอมหัวใหญ่ กระจี๋มต้น และกระจี๋มหัวระมัดระวังโรคใบจุดสีม่วง ที่มักพบในพืชตระกูลหอม-กระจี๋ม โดยเฉพาะเขตภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากช่วงนี้อากาศแห้งและเย็น มีหมอกและน้ำค้างลงจัดในช่วงเช้าประกอบกับความชื้นในอากาศสูง ซึ่งเหมาะสมต่อการเกิดเชื้อราสาเหตุชนิดนี้ให้เจริญเติบโตแพร่ระบาดและทำความเสียหายรุนแรง ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบอาการของกลุ่มผงสีเทา หรือสีฟางข้าว แผลเป็นวงรีให้รีบดำเนินการจัดการและการป้องกันการแพร่ระบาด หรือขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อการควบคุมและหาแนวทางป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Alternaria porri*

ลักษณะอาการ

อาการเริ่มต้นจะพบแผลจุดสีเทากระจาย ระยะนี้มักเข้าใจผิดว่าเป็นโรคราน้ำค้าง เนื่องจากสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการระบาดเหมือนกัน แต่อาการโรคใบจุดสีม่วงลุกลามจากแผลจุดสีเทาจะเปลี่ยนเป็นสีฟางข้าว แผลขยายใหญ่ขึ้นเป็นรูปรี ขอบแผลเป็นสีม่วง กลางแผลเป็นสีน้ำตาล รอบแผลมีสีฟางข้าวล้อมรอบ และปรากฏมีสปอร์เป็นผงสีดำเกาะอยู่ในหอมหัวใหญ่หอมแดงอาการดังกล่าวจะชัดเจนมาก แต่ในกระจี๋มอาจจะมีสีม่วงเห็นชัดเจนบ้างในบางแผล บางครั้งอาจเห็นเป็นแผลสีน้ำตาลเมื่อแผลหลายแผลขยายต่อกันทำให้เกิดอาการไหม้ใบเหลืองแห้งหักพับและตายหลังจากอาการปรากฏได้ ๓ - ๔ สัปดาห์ ทำให้หอม-กระจี๋มไม่ลงหัวหรือถ้ากำลังอยู่ในระยะลงหัว ก็จะไม่เจริญเติบโตและเก็บไว้ได้ไม่นาน เพราะเชื้อราที่ติดไปจากไร่จะทำให้ผลผลิตเกิดอาการเน่าต่อได้โดยทำให้หัวเน่าและเกิดแผลสีเหลืองในตอนแรก ต่อมาก็เป็นสีแดงเหลืองและกลายเป็นสีน้ำตาลเข้มถึงดำในเวลาต่อมา

การแพร่ระบาด

สปอร์เชื้อราสาเหตุสามารถแพร่ระบาดไปตามลม น้ำฝน เครื่องมือ เมล็ด อยู่ข้ามฤดูในหอมกระจี๋มที่เป็นโรค เศษซากพืชในดิน สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมโรคนี้ต้องการความชื้นน้อยกว่าโรคราน้ำค้างเล็กน้อย แต่ก็ชอบลักษณะที่มีหมอกลงจัดและอุณหภูมิที่เหมาะสม ๒๕-๒๗ องศาเซลเซียส

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. ดูแลแปลงให้สะอาด กำจัดโดยถอนต้นที่เป็นโรค เศษซากพืชที่เป็นโรคทั้งใบและหัว ออกและเผาทำลายนอกแปลง

๒. ควบคุมโรคโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาอัตรา ๑ กิโลกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทิลิส (บีเอส) อัตราการใช้ตามฉลาก เมื่อเริ่มพบอาการของโรคให้พ่นบริเวณที่เกิดอาการของโรคในช่วงเวลาเย็นแต่ก่อน

๓. สำรวจแปลงสม่ำเสมอ เมื่อพบโรค พ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา ดังนี้

- ไดฟิโนโคนาโซล ๒๕% อีซีอัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ
- ไอโพรโดโคน ๕๐ % ดับเบิ้ลยูพีอัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ
- โพรคลอราซ ๕๐% ดับเบิ้ลยูพีอัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

ชนิดใดชนิดหนึ่งสลับกับแมนโคเซบ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพีอัตรา ๔๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อสาเหตุโดยพ่นทุก ๕ - ๗ วัน

๔. เมื่อพืชเริ่มลงหัว หรือสังเกตดูว่าเมื่ออากาศเริ่มหนาวเย็น น้ำค้างลง ให้พ่นสารเคมีที่แนะนำไว้ทันที ควรผสมสารจับใบด้วยเพราะใบพืชมีไขเคลือบทำให้สารเกาะติดยาก

๕. หมั่นตรวจสอบแปลงปลูกระวังเรื่องศัตรูอื่น หากเพลี้ยไฟ และไรลงรบกวนให้พ่นสารในกลุ่มของโมโนโครโตฟอสแทนที่เพราะเมื่อพืชถูกรบกวนพืชจะอ่อนแอต่อโรค

ในฤดูปลูกถัดไป

๑. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับ

๒. ก่อนปลูกควรปรับปรุงดินให้มีสภาพเหมาะสมกับการปลูกหอมและกระเทียม โดยการใส่ปุ๋ยขี้วัว ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์

๓. ใช้หัวพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น

- ไดฟิโนโคนาโซล ๒๕% อีซีอัตรา ๓๐ - ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ

- ไอโพรไดโอน ๕๐% ดับเบิ้ลยูพีอัตรา ๓๐-๔๐กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร นาน ๑๕-๒๐ นาที

